

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

Sect. I. An solus Sacerdos sit minister legitimus: vbi An laicus possit in
aliquo casu absolvere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

eiusmodi conditionem ita loquitur Vasq. in *presenti* *quest. 91. art. 2. dub. 1. n. 39.* quem sequitur Ioannes Sancius in *selektis disp. 44. n. 32.* & videtur magis iuxta mentem Ritualis Romani, in quo nihil dicitur de tali conditione adiungenda, sed absolute dicitur absolvens infirmus, Neque etiam in antiquis decretis, quæ attulimus, villa sit mentio conditionis apponendæ. Si autem esset talis obligatio moniti fuissent Sacerdotes, ne in re ad eam gravi errarent, pro ut moniti sunt de apponenda conditione, quando baptizant aliquem, de quo dubitatur, an fuerit antea baptizatus.

91. Cur autem magis apponenda sit conditio in casu illo baptismi, quam in nostro. Ratio est, quia ibi agitur de dubio proprio, in quo non potest Minister iudicare baptismum nunc valde confectum. At verò in casu nostro habet assensum ad minus probabilem de valore absolutionis: quando autem operamur ex assensu probabili, operari possumus absolute absque alia conditione apponenda: quia assensus præcedens absolutus est, licet sit probabilis. Unde cum proportionem debitam idem dicendum erit de absolutione, quæ debet etiam sub conditione dari, quando datur cum vero dubio, verbi gratia, si dubitat Sacerdos, an signa ab infirmo exhibita fuerint ad significandum dolorem de peccatis, & voluntatem absolutionis: an verò ex dolore morbi. Item an quando dixit se velle confiteri, esset compos sui, an impositus, & sine rationis usu. In his enim, & similibus casibus propter reverentiam Sacramenti absolutio impendi debet sub conditione explicita interius concepta. Et hæc sufficiant de hac controversia.

DISPUTATIO XVIII.

De Ministro Sacramenti pœnitentiæ,
& primum de Ministro legitimo
in mortis articulo.

SECT. I. *An solus Sacerdos sit minister in hoc Sacramento: vbi? An Laicus possit in aliquo casu absolvere?*

SECT. II. *De ministro huius Sacramenti in articulo mortis.*

SECT. III. *Appendix ad supradicta de peccatis venialibus, & mortalibus antea confessis: quis sit in ordine ad illa legitimus minister.*

VAMVIS ordo doctrinæ videretur alicui fortasse exigere, ut post explicatas alias duas partes materiales huius sacramenti, scilicet contritionem, & confessionem, ageretur de tertia, nempe de satisfactione; aliunde tamen magis videbitur congruere, ut prius de legitimo ministro dicamus; tum quia confessio ipsa non satis explicatur sine suo termino; debet enim confessio esse legitima, hoc est, quæ legitimo iudici fiat, ad quod necesse omnino est scire, quis sit legitimus Iudex respectu singulorum, & cui debeat legitima confessio fieri. Tum etiam, quia Tractatus de satisfactione trahit secum alia, nempe de satisfactione in communi, de suffragiis, de indulgentiis, quæ omnia connexa sunt in ordine ad doctrinam, & quæ si in hoc loco traderentur, videretur nimium interrumpi ipsa sacramenti explicatio, idè videtur magis de re esse, si totum id, quod pertinet ad Confessarium, seu Ministrum, hoc loco disputemus: & postea expediri iam à Sacramento, quoad essentialia, possumus in calce materiæ de satisfactione tractare.

P. Ioann. de Lugo de Pœnitentia.

SECTIO I.

An solus Sacerdos sit Minister in hoc Sacramento: vbi? An Laicus possit in aliquo casu absolvere?

2. Conclusio est certa apud Catholicos, solum Sacerdotem esse Ministrum huius Sacramenti quæ definita est in Trident. sess. 14. cap. 6. his verbis: *Circa Ministrum autem huius sacramenti declarat sancta Synodus falsum esse, & à veritate Evangelij penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos & Sacerdotes clauum ministerium perniciosè extendunt & can. 10. Si quis dixerit non solos Sacerdotes esse ministros absolutionis, &c. anathema sit.* Fuit autem hoc definitum etiam in aliis Conciliis contra VVicleph. & alios hæreticos, quos referunt Vasquez 9. 93. art. 1. & Suarez disp. 24. sect. 1. Unde obiter inferitur eum, qui verè non accepisset ab Episcopo potestatem consecrandi, & offerendi sacrificium, siue propter defectum materiæ, siue propter defectum formæ, vel quemcumque alium non recipere postea validè potestatem absolviendi per illa alia verba: *quorum remisit peccata remittuntur ei*, &c. sed debere repeti ordinationem, quoad utramque potestatem: quia licet prior possit accipi sine posteriori, non tamen è contra posterior sine priori: nec enim esse potest Minister huius Sacramenti, nisi solus Sacerdos: non est autem Sacerdos, qui potestatem offerendi sacrificium non habet, cum essentia Sacerdotij desumatur per ordinem ad oblationem sacrificij. Sicut ergo Christus voluit, potestatem, seu characterem Episcopalem recipi non posse nisi supposito sacerdotali; sic voluit potestatem absolviendi non posse recipi, nisi præsupposita potestate consecrandi: vel certè simul cum illa, pro ut confectur à Græcis, qui simul conferunt utramque potestatem suis Presbyteris. Constat autem hæc Christi voluntas ex perpetua Ecclesiæ traditione, quæ ab initio sic intellexit alligaram esse solis Sacerdotibus potestatem sacramentaliter absolviendi.

3. Hoc ergo supposito, dubitari posset primò An omnes Sacerdotes habeant hanc potestatem completam ad validè absolviendum ex vi suæ ordinationis. Sed in eodem Concilio Tridentino eadem Sessione 14. can. 7. definitum etiam est, non sufficere potestatem Ordinis, sed requiri etiam potestatem iurisdictionis ad absolutionis valorem; in quo autem differant hæc duæ potestates, & in quo singulæ consistant, explicuimus latè suprà Disputatione 15. sect. 2.

4. Secundò ergo dubitari potest, an in aliquo necessitatis casu confessio fieri debeat, vel possit Laico, & idem est de non Sacerdote, siue sit Diaconus, siue Religiosus. Quod etiam ex dictis facilem habet resolutionem; cum enim definitum sit, solum Sacerdotem esse Ministrum huius sacramenti, certum est, sicut consecratio Eucharistiæ in nullo casu validè fieret à non Sacerdote, sic nec absolutionem sacramentalem. Solumque proponi solet hoc dubium propter nonnullos antiquos, qui significarunt, in casu necessitatis confessionem debere fieri cum Laico, si sit homo prudens, & sapiens. Quod videtur sensisse Magister in 4. dist. 17. capite 4. & Sanctus Thomas ibi quest. 3. art. 3. quest. 2. in solutione primi: ij tamen non loquuntur de confessione sacramentali, sed de confessione ad humiliationem pœnitentis, vel ad consiliū ordinata. Et quidem Theologi recentiores

M m aduertunt,

aduertunt, rarissime esse eam consulendam, & nunquam fore ponendam ex obligatione. Cyprianus verò lib. 3. *epistolarum*, *epist.* 17. qui dicit, absente Sacerdote reconciliandum esse infirmum per Diaconum; loquitur de reconciliatione externa, quæ præcedebat, vt publicus peccator admitti posset ad Eucharistiam, quam poterat illi dare Diaconus, visa eius contritione admittendo ad reconciliationem, & ad communionem. Videantur Suarez, & Vasquez locis citatis.

5. Aliqui volunt, confessionem illam factam Laico prodesse saltem ad remissionem venialium ex opere operato, non vt sacramentum, sed vt aliquid sacramentale. Sicut prodest aqua benedicta: ita Victoria de *Confessione*, num. 142. & alij. Sic enim & Sacerdos in Missa confitetur ministro Laico, & absolvitur ab illo deprecatoriè, & Moniales in Choro, dum recitant Officium, confitentur, & absolvuntur ab invicem. Hæc tamen licet verum esset, non requireret confessionem specialem, nec integram de peccatis; sed sufficeret confessio generalis: de his autem sacramentalibus, quomodo concurrant ad remissionem venialium, diximus *suprà disp.* 9. *sect.* 4.

6. Magis difficile est, an saltem in illo mortis articulo posset Laicus, deficiente Sacerdote, absolvere valide ab excommunicatione. Affirmant non pauci: Glossa in *cap. A nobis* 2. *verbo. Non potuerit de sententia excommunicationis*, & in *cap. Pastoralis*. 6. *Præterea, verbo, Præterquam in morte, de officio ordinarij*: Syluester, *verbo, Absolutio* 1. num. 8. Armilla ibi, num. 39. Tabiena *Absolutio* 2. numero 8. Panormitanus in *disto. c. A nobis*, numero 10. & ex Recentioribus Auila de *Censuris*, part. 2. *cap. 7. disputat. 1. dub. 3.* Ioannes Valerius, Ioannes de la Cruz, uterque Ledesma, Ioannes Sancius, & Regocius, quos affert, & sequitur Diana 2. *tom. tractat. 4. de Sacramentis, resolutiones* 134. Fundamentum potissimum est, quia in eo necessitatis articulo Ecclesia pia Mater, omnibus, quibus poterat, facultatem concedit absolventi ab omnibus peccatis, etiam Hæreticis, & Schismaticis vt postea videbimus: ergo propter eandem necessitatem credibile est, dedisse eandem potestatem Laicis in ordine ad excommunicationem, cum id facere potuerit.

7. Contraria sententia verior est, quam tenent Suarez *disputatione septima de Censuris, sectio. ne sexta*, numero 6. Sotus in *quarta, distinctione* 18. *quest. quarta, articulo* 4. Thomas Sanchez lib. 2. in *Decalog. cap. 13. num. 13.* Vasquez *tom. 4. de excommunicat. dub. 18. num. 9.* Coninch. *disputat. 14. n. 236.* Layman, Villalobos, Couarruias, & alij, quos refert Diana loco citato, Paludanus, Nauarrus, Vgolinus, & Grassius, quos affert Suarez; item Corduba in *summa cas. 18. ad secundum*. Probant aliqui, quia Ecclesia concedit facultatem illam omnibus Sacerdotibus in ordine ad absolutionem à peccatis: cum ergo Laicus non possit à peccatis absolvere, non est cur ei concedatur absolutio ab excommunicatione.

8. Hanc tamen rationem impugnat Suarez, quia facultas absolventi à censura non conceditur Sacerdotibus in illo articulo, propter solam absolutionem à peccatis, sed independentem ab ea. Vnde si infirmus non absolueretur à peccatis, adhuc valide absolueretur à censuris. Addere possumus, in Tridentino *sessione* 14. *c. 7.* vbi de illa facultate fit mentio, non solum esse sermonem de absolutione ab excommunicatione, sed de absolutione ab omnibus censuris: certum autem est, quod absolutio ab interdico, seu suspensione non semper requiritur ad

absolutionem à peccatis: ergo illa facultas non conceditur solum propter absolutionem à peccatis.

Vnde reicitur etiam aliorum ratio, quod scilicet, illa absolutio necessaria non est; nam si infirmus non est contritus, nihil proderit; si verò est contritus, sine illa saluus erit. Ad hoc tamen Auctores primæ sententiæ facile respondent, prodesse multum, scilicet vt defunctus sepeliri possit in loco sacro, & pro eo offerri possint suffragia Ecclesiæ absque alia licentia illius, qui enim excommunicatur, cum iam fuerit à censura legitime absolutus.

Melius probatur nostra sententia, retorquendo argumentum contrarium; quia nimirum Tridentinum docuit, propter necessitatem illius articuli custoditum fuisse in Ecclesia semper, vt quilibet Sacerdos posset quemlibet à qualibet censura, & peccato absolvere. Hoc autem dici non potuit enim veritate in casu nostro. Nunquam enim in Ecclesia custoditum fuit, nec in praxi observatum, aut consuetudine introductum, vt Laicus in eo articulo absolveret: ergo non est credendum fuisse talem facultatem: probatur consequentia, quia facultas omnium Sacerdotum absolventi, tunc à quolibet peccato, quia re vera erat, cognita fuit, & in praxi ab omnibus reducta: illam autem aliam nemo ad praxim reduxit in tot millibus casuum occurrentium. Signum ergo est, quod talis facultas nunquam fuit, quam fideles omnes in praxi ignorarent, & solum ab aliquibus Auctoribus in Schola cognita fuit: tamen paulatim eam & per partes concesserunt. Aliqui enim dixerunt, non omnibus, sed solis Clericis concessum esse, quod in illo articulo possint absolvere. Alij non omnibus Clericis, sed istis, qui alias facultatem habent excommunicandi, & absolventi subditos suos, concedi in illo articulo, quod absoluant etiam non subditos. Alij denique hoc ad omnes Laicos extendunt. Vnde verè ne paulatim alij ad feminas id extendant, ac denique alij ad non baptizatos, cum ij omnes in casu necessitatis valde baptizent, & non sit improbable, potuisse Ecclesiam de potestate absoluta eiusmodi facultatem iis omnibus communicare.

Vnde retorqueri potest secundò argumentum primæ sententiæ: quia Ecclesia in illo articulo ita concessit facultatem omnibus Sacerdotibus, vt si possit ipsa Ecclesia immediate absque Sacerdotum ministerio absolvere fideles in eo puncto, & articulo, eos procul dubio absolueret, vt eis subveniret, & eos à periculo æternæ damnationis liberaret. Hoc autem quod in ordine ad peccata non potuit, potuisset, si vellet facere in ordine ad excommunicationem; nam potuisset absque alterius ministerio ipsa Ecclesia immediate absolvere moribundum à censuris, seu nolle, quod amplius esset eis ligatus: & tamen id non fecit, ergo non bene arguitur ex facultate data omnibus Sacerdotibus absolventi à peccatis, similis facultas data omnibus Laicis absolventi à censuris pro eo articulo.

Ratio autem supposita consuetudinis diversitate, quæ hoc interpretatur, potuit esse diversus necessitatis gradus cum absolutio à peccatis simpliciter sit ad salutem necessaria homini non contrito: Absolutio autem à censuris, licet utilis sit ad aliquos effectus, non est tamen necessaria ad salutem; & licet propter aliquam utilitatem, quam affert ad sepulturam, & suffragia, voluerit eam etiam concedi posse à quolibet Sacerdote; non tamen voluit concedi posse à quolibet homine; quia id cederet in aliquem censurarum conceptum, & Ecclesiasticæ disciplinæ enervationem.

Nec

15. Nec obstat, quod asserti solet ex Augustino relato in c. *Sanctum est*, de consecratione dist. 4. ubi refertur, quendam penitentem reconciliatum esse à Laico in vitæ periculo, quod Augustinus laudat. Respondet enim primò, illam non fuisse absolutionem ab excommunicatione, aut censura, sed reconciliationem publici penitentis, publicus autem penitens non semper erat excommunicatus. Secundo Augustinus laudat pium animum, & desiderium, quod Deus acceptavit liberando utrumque à naufragio, non approbat factum quoad potestatem, quam Laicus haberet reconciliandi penitentem.

14. Dubitari etiam solet circa hoc ipsum, an si Laicus in articulo mortis absolvere tentaret à peccatis, fieret irregularis. Suppono iuxta veriorum sententiam, non solum Clericum, sed etiam Laicum exerceat actum ordinis sine eo ordine fieri irregularem, ut cum communi docet Suarez 3. tom. in 3. part. disp. 31. sect. 4. in fine, & tom. 5. de censuris, disputatione 42. sect. 4. n. 10. Quo supposito, videtur incurrì irregularitatem in nostro casu, cum exerceat actus ordinis Sacerdotalis sine eo ordine. Ceterum si Laicus absoluat, non quidem fingendo se Sacerdotem, vel usurpando eius officium, sed ut merus Laicus, eo quod putat. Laicum posse in eo articulo absolvere, vel alio modo exercet illum, non ut actum Sacerdotis, sed ut actum Laici; crederem non fieri irregularem: quia ad eiusmodi irregularitatem contrahendâ requiritur quod Laicus exerceat illum actum tanquam ordinatus, ut cum aliis observat Gaspar Hurtado disp. 2. de irregularitat. diff. 1. n. 5. Qui autem absoluit nò ut Sacerdos, sed ut Laicus, non facit etiam exterius actum ordinis, cum non intendat etiâ exterius significare, se illud agere ut Sacerdotem, sed solum in quantum potest ut Laicum. Aliter dicendum credo de Sacerdote, qui in ordinatione accepisset quidem primam potestatem conferendi Eucharistiam, non secundam absolvendi: hic enim si tentaret absolvere fieret irregularis, quia tentaret absolvere ut Sacerdos, cum tamen careat eo ordine saltem secundum potestatem ordinis ad eum actum requisitam, ut bene notavit Suarez loco citato de censuris. 3. cum aliis, quos affert. E contra verò si esset ritè ordinatus, caretet tamen debita iurisdictione, non fieret irregularis audiens confessionem, quia non exercet actum ordinis sine ordine, cum non deficiat ei ordo requisitus, sed sola potestas iurisdictionis, quæ distinguitur à potestate ordinis.

SECTIO II.

§. I. De Ministro huius Sacramenti in articulo mortis.

15. Præmittenda sunt verba Tridentini sess. 14. cap. 7. *Verumtamen*, inquit, pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis, atque ideo omnes sacerdotes quolibet penitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possint. Circa hæc verba plura dubitari possunt. Primum, an hæc facultas pro illo articulo ita ampla sit de iure divino, an solum de iure humano Ecclesiastico. Plures dicunt esse de iure divino ex Christi institutione; quia alioquin defecisset Christus in necessariis ita Durandus, Canus, Paludan, Capreolus, Ruardus, quos affert Vasquez quest. 93. art. 1. dub. 3.

Secunda sententia communis, & verior dicitur esse ex iure Ecclesiastico. Ita Ioann. Medina, Turrecemata, uterque Sotus, Antoninus, Bonaaventura. P. Ioann. de Lugo de Penitentia.

ra, & alij, quos referunt, & sequuntur Vasquez ubi supra, & Suarez disp. 26. sect. 4. n. 7. & videtur colligi ex verbis Tridentini supra adductis, pie in eadem Ecclesia Dei custoditum fuit. Secundo colligi solet ex verbis, quibus Pontifices uti solent, quando referunt sibi absolutionem alicuius peccati, *præterquam in mortis articulo*, quæ exceptio superflua esset si ab ipsis non dependeret iurisdictione pro illo articulo. Tertio, colligit Suarez, quia etiam in eo articulo valet reservatio quoad hoc, ut præsentem proprio Superiori, non possit absolvere inferior. Ergo iurisdictione datur, & auferretur ab Ecclesia etiam pro illo casu, & quidem si antecedens esset certum, consequentia est clara; illud tamen antecedens à multis negatur, ut postea videbimus. Quarto colligi posset ex verbis eiusdem Trident. illo c. 7. in principio. *universiter dicentis, nullum momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem*: atque ideo semper supponi debere, quod penitens sit subditus Confessarij. Quæ verba cum universalia sint, nullum prorsus casum excipiunt; atque adeò dicendum est, Sacerdotem pro eo articulo habere iurisdictionem, vel ordinariam, vel delegatam. Non videtur autem dicendum, quod Sacerdos simplex habeat iurisdictionem ordinariam respectu omnium fidelium, nisi abutatur nominibus: nam iurisdictione ordinaria dicitur communiter illa, quæ competit ratione proprii muneris, & superioritatis, quæ aliquis est Pastor aliorum: nemo autem dicit, quod ex officio omnes Sacerdotes sunt adinuicem Pastores, & oves aliorum: non ergo habent iurisdictionem ordinariam, sed delegatam, nempe à supremo Pastore Pontifice Summo; qui ab initio omnibus, & singulis iurisdictionem plenam pro illo articulo delegavit.

Nec ideo periculum est, ne deficiat Christi providentia in necessariis: quia ut bene aliqui notarunt: sicut in aliis Spiritus sanctus assistit, & gubernat Christi Vicarium, ne erret perniciosè in Ecclesiæ gubernatione, sic assistit in hoc puncto: & ideo ab exordio Ecclesiæ iurisdictione pro illo articulo nunquam sublata est. Cur autem potestas baptizandi in casu necessitatis omnibus à Christo ipso concessa sit, absolvendi verò non ab ipso Christo immediatè, sed ab Ecclesia Sacerdotibus detur: ratio esse potest tum maior baptismi necessitas, præsertim pro parvulis, imò, & pro adultis ad liberationem totalem à pœna spirituali, tum differentia utriusque Sacramenti: cum Baptismus non requirat ad sui valorem iurisdictionem in conferente provt requiritur penitentia eo quod sit iudicium; iurisdictione autem debet procedere ordine suo à superioribus ad inferiores, ut servetur debitus ordo hierarchicus in Ecclesia.

18. Secundo dubitari solet: An omnibus Sacerdotibus, nulla exceptione facta, concessa sit ea potestas, excommunicatis, degradatis, hæreticis, &c. sine ulla ex de quo latè, & optimè Vasquez quest. 93. art. 1. ceptione data dub. 4. ubi singulas sententias refert, & impugnat. *sic hæc facultas* Aliqui enim excipiunt excommunicatos vitandos, alij hæreticos. Utrumque si de possibili etiam sermo sit, caret omni fundamento; quia potuit Ecclesia in omnibus pro eo articulo iurisdictionem conferre, ad quam nec requiritur necessariò status gratiæ, nec fides, sed character Sacerdotalis, & voluntas Ecclesiæ. Si verò sermo sit de facto: obstant clarissima verba Tridentini supra adducta, quibus dicitur, quolibet Sacerdotes posse quolibet penitentes à quibusvis peccatis, in eo necessitatis articulo absolvere. Cum ergo in peccatis, & in

M in 2 peniten